
Høyere helseutgifter i Norge

LEGEFAKTA

ANDERS TARALDSET

Email: anders.taraldset@legeforeningen.no

Medisinsk fagavdeling

USA har de klart høyeste helseutgiftene blant OECD-landene, målt som andel av bruttonasjonalprodukt (BNP).

Helseutgiftene i Norge har økt fra 7,7 % av BNP i 2000 til 9,1 % i 2003. Dermed ligger Norge på linje med de øvrige nordiske landene. Tall fra Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) viser at Norge og Finland i 2001 hadde de laveste helseutgiftene i Norden, regnet i prosent av BNP (1,2).

Den sterke veksten fra 2000 til 2003 er trolig i en viss grad av registreringsmessig eller teknisk art. Tallene for 1998 og 1999 var nemlig 8,5 % av BNP. Det virker lite troverdig at de faktiske helseutgiftene for fire år siden skulle være redusert til 7,7 % av BNP, for deretter å øke så kraftig som til 9,1 % i fjor. OECD Health Data 2004 angir kun tall for 2003 for Italia og Norge (2). For Norge er det økning fra 8,7 % i 2002 til 9,1 % i 2003.

Norge har de tredje høyeste totale utgiftene til helse per innbygger, når utgiftene er omregnet til amerikanske dollar og det er korrigert for forskjeller i kjøpekraft. USA og Sveits ligger her henholdsvis 71 % og 12 % høyere enn Norge. Uten denne korrigeringen ville Norge ha kommet høyere ut pga. det høye pris- og kostnadsnivået. De høye helseutgiftene per innbygger henger sammen med at BNP per innbygger er høyt i Norge.

Tallene inkluderer både private og offentlige helseutgifter. Andelen offentlige utgifter av de totale helseutgiftene er lavest i USA og Mexico med bare 44,9 %, mens den i Norge er 85,3 % i 2002 og 85,5 % i 2003. Finland har den laveste offentlige andelen av de totale helseutgiftene av de nordiske landene, med bare 75,7 %.

Tabell

Helseutgifter i prosent av BNP i OECD-landene 1990 – 2002				
	1990	2000	2001	2002
USA	11,9	13,1	13,9	14,6
Sveits	8,5	10,4	10,9	11,2
Tyskland	8,5	10,6	10,8	10,9
Island	8,0	9,2	9,2	9,9
Frankrike	8,6	9,3	9,4	9,7
Canada	9,0	8,9	9,4	9,6
Hellas	7,4	9,7	9,4	9,5
Portugal	6,2	9,2	9,3	9,3
Australia	7,8	9,0	9,1	–
Sverige	8,2	8,4	8,8	9,2
Belgia	7,4	8,8	9,0	9,1
Nederland	8,0	8,2	8,5	9,1
Danmark	8,5	8,4	8,6	8,8
Norge	7,7	7,7	8,3	8,7
Italia	8,0	8,1	8,3	8,5
New Zealand	6,9	7,9	8,0	8,5
Japan	5,9	7,6	7,8	–
Ungarn	7,1	7,1	7,4	7,8
Østerrike	7,1	7,7	7,6	7,7
Storbritannia	6,0	7,3	7,5	7,7
Spania	6,7	7,5	7,5	7,6
Tsjekkia	5,0	7,1	7,3	7,4
Finland	7,8	6,7	7,0	7,3
Irland	6,1	6,4	6,9	7,3
Luxembourg	6,1	5,5	5,9	6,2
Polen	4,9	5,7	6,0	6,1
Mexico	4,5	5,6	6,0	6,1
Korea	4,4	5,1	5,9	–
Slovakia	–	5,5	5,6	5,7

LITTERATUR

1. Taraldset A. Lavest helseutgifter i Norden Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 99.
2. <http://www.oecd.org/home/> (30.9.2004).

Publisert: 18. november 2004. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.